

Bilag.

Fra Direktionen

for

Sindssygeanstalten ved Bordingborg.

Bordingborg, den 16de Januar 1900.

I Tilslutning til tjenstlig Skrivelse af 14de Juli f. A., i hvilken Direktionen henstillede til det høje Ministerium at søge tilvejebragt Midler til at fuldføre den her ved Hospitalet paabegyndte Avlsgaard ved at føje 3 Staldbygninger til den alt opførte Lade og Materialskuret, skal man tillade sig at fremkomme med nogle Bemærkninger angaaende Sagens økonomiske Side, da denne i ovennævnte Skrivelse muligens ikke var tilstrækkelig oplyst.

Først skal man med Hensyn til det tilsynsladende Misforhold, der er mellem Priserne paa Staldene og Jordarealets Størrelse, fremhæve, at en Sammenligning med Forholdene paa en almindelig Landgaard af samme Størrelse kan ikke rettelig drages. Her ved Hospitalet er det saaledes af Hensyn til Brandfare nødvendigt at fordre større Soliditet i Bygningerne end en Bondegaard i Reglen forlanger. Endvidere maa Størrelsen af Bygningerne være langt betydeligere end i en saadan, idet 1) Kjøldet paa Grund af Driftens større Intensitet formentlig maa kunne bringes en Del op over det sædvanlige, 2) Svineholdet skal svare til Køkkenaffaldet fra 600 Mennesker og 3) af Heste holdes der foruden de 4 Arbejdsheste 3 Heste til særligt Hospitalsbrug med tilhørende Kust og 5 Rogne, hvilket alt kræver Plads.

Dernæst maa bemærkes, at skønt Udgiften er relativ stor, saa kan dog Anstalten mere end forrente den hele Byggesum (ca. 50,000 Kr.) med den forøgede Indtægt, den har skaffet sig ved at holde Svin hele Aaret rundt og ved selv at overtage Driften af sine Jorder. — Med Hensyn til Svineholdet skal oplyses, at da den nuværende Svinestald i 1871 var bleven opført, havde man i de første 11 Aar fuld Besætning af Svin; men paa Grund af Staldens uheldige Beliggenhed, var Stanken fra den saa generende i Patientlokalerne, at man i 1883 ikke fandt det forsvarligt at fortsætte længer hermed, og Svineholdet blev da indskrænket til Vintermaanederne, medens Svineæden blev fulgt i Sommermaanederne, hvilket den Gang saldt temmelig let. — Ved denne Foranstaltning vandt man frisk Luft for Patienterne, men Indtægten gik betydelig ned. Efter 7 Aars Forløb, i 1891—92, fremkom derfor den ny Forvalter gentagne Gange med Forslag om at genoptage det fulde Svinehold, og Direktionen gik omsider ind derpaa som Forsøg for et Aar. Skønt man var betænkelig ved Forsøget, og skønt Stanken om Sommeren har været meget generende, fortsættes „Forsøget“ dog endnu paa 8de Aar, fordi det viste sig meget fordelagtigt for Anstalten, og fordi man fra Aar til Aar arbejdede paa at saa Svinestalden flyttet til et uskadeligt Sted med Haab om, at dette dog tilsidst maatte lykkes. — Maa dette Haab opgives, da maa ogsaa Forsøget sluttes af som mislykket, og der maa vendes tilbage til den tidligere Form, hvor der i det højeste om Vinteren holdes Svin. Da tilmed Afsetningsforholdene for den da overflødige Svineæde have forringet sig meget siden sidst, vil det blive en dyr Maade at skaffe ren Luft paa; men Direktionen har ikke andre Midler til sin Raadighed.

Det aarlige Udbytte af Svineholdet under de to Phaser stiller sig saaledes:

I Aarene	Af Svinene.	Af solgt Svineæde.	I alt.
	Kr.	Kr.	Kr.
1884—91	2,127	685	2,812
1892—98	5,434	40	5,474